

77 godina nakon partizanskoga masakra na Maclju **Zar uistinu nemamo dovoljno hrabrosti ni snage govoriti jezikom istine?**

Vlado Čutura

MACELJ • Na najvećem stratištu komunističkih žrtava na području Hrvatske s dosad utvrđenim brojem od 1247 ekshumiranih žrtava, povodom 77. godišnjice maceljske tragedije i žrtava hrvatskoga križnoga puta misu je u Maclju predvodio pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško u nedjelju 5. lipnja, na svetkovinu Pedesetnice. Među brojnim su svećenicima suslavili franjevački provincijal fra Milan Krišto, župnik fra Vlado Mustać i dekan Vladimir Drnetić. Na slavlju su među 400-tinjak vjernika, od kojih su brojni stigli autobusima iz Hercegovine, uz nazočnost redovnika, bogoslova i redovnica, ondje bili članovi udruge »Macelj 1945.« koji se zauzimaju za otkrivanje svih žrtava te predstavnici vlasti.

Ljepota i radost istine • U uvodu u misno slavlje mons. Šaško je podsjetio na strašni partizanski zločin: »Upravo u noći sa 4. na 5. lipnja jutro na današnji dan prije 77 godina na zemlji nisu ugledali nedaaleko odavde ubijeni svećenici i bogoslovi, s mnoštvom drugih ljudi, vojnika, civila, obitelji, staraca i djece.«

Nakon što je u propovijedi opisao što čini svaki totalitarizam i što je u Hrvatskoj učinio komunizam, rekao je: »Mislili smo i nadali smo se, bilo nam je gotovo samo po sebi razumljivo da će, nakon teško stečene izvanjske slobode, hrvatsko društvo i država krenuti putom istine o događajima u Drugom svjetskom ratu i nakon njega. Međutim to se nije dogodilo. Sa žaljenjem treba reći da jedan naraštaj, onaj koji je proživio te patnje, nije dočekao ljepotu i radost istine. Ipak, oni su nam ostavili dragocjenost svoga svjedočanstva, ne samo povijesnoga, nego i vjerničkoga; iznimne snage i vrijednoga divljenja. Ni naraštaj kojemu ja pripadam to ne uspijeva. Štoviše, čini se da nazadujemo. To svjedoči teško razumljiv odnos pre-

Biskup Šaško upozorio je da su se na toliko načina željele neprihvatljivosti komunističke ideologije učiniti prihvatljivima, a neistine odjenuti u privlačno ruho

ma žrtvama koje sažimaju imena 'bleiburške tragedije' i 'križnih putova'. Više od trideset godina hrvatske državne vlasti do dana današnjega nisu pokazale da im je istinski stalo do tadašnjih hrvatskih žrtava, pa čak ni do pro-nađenih. Doduše, uvijek postoje ljudi koji se iskreno zalažu za dobro, ali to ne može biti prepušteno pojedincima ili udrugama. To je obveza i jedini način da država i društvo prijeđu iz tame u svjetlo, da žive u ljepoti i radosti.«

Žrtve su pretvarane u zločince

• Nadalje je mons. Šaško upozorio da su se na toliko načina željele neprihvatljivosti komunističke ideologije učiniti prihvatljivima, a neistine odjenuti u privlačno ruho. »Žrtve su pretvarane u zločince, a nazadovanja prikazivana kao napredak. Vidimo kako to izgleda i koji su plodovi. Zar uistinu nemamo dovoljno hrabrosti ni snage govoriti jezikom koji oslobađa, jezikom istine? Onim odnosom prema prošlosti kakav vidimo u životima apostola i svetih. Oni nam pokazuju koji je pristup ispravan i kako taj pristup otvara u budućnost - prepoznavanjem svojih pogriješaka, slabosti i nemoguć-

nosti, zabluda i lutanja. To je pristup istinom«, rekao je biskup.

»Bezbroj smo puta pozivani da zaboravimo prošlost. I svi koji su do sada pozivali i pozivaju da se okrenemo budućnosti redom su nas okretali prema točno određenoj prošlosti, prema komunističkomu totalitarizmu, jer je to njihovo (jedino) vrijeme, jer u tome - s manjim doradama - vide i svoju i našu budućnost, razumljivo uvijek s nekim njihovim povlasticama. To se vrijeme ne može drugačije zaokružiti nego istinom koja, razumljivo, ima svoje društvene posljedice. Tko to ne želi prihvatiti domovini ne otvara prostore boljitka. No oni koji to učine, bit će, što je izvan svake sumnje, blagoslovljeni. Naći će na protivštine, ali će u konačnici osjetiti snagu Duha koji preobražava i obnavlja.«

»Može se primijetiti da smo, umjesto istinskoga suočavanja s tim prošlim događajima, naučili besplodne protokolarne spomene, a besplodni su jer nema zalaganja za istinu; nisu u njoj učvršćeni, pa nam se događa da se lako izbrše ono što je bilo napisano, da se promijeni značenje te zapravo ostaje pitanje spominjemo li se uopće... Spomen traži obredni sustav u koji su ugrađene vrijednosti. Obred izrasta iz suglasja i ima snagu vjere i privrženosti onih koji se spominju, ali plodonosnoga spomena bez istine nema. Štoviše, umjesto da bude lijek, takvo 'spominjanje' postaje otrovom za zajednicu. Imam dojam da se u našem društvu prihvatila površnost, zbog koje plaćamo visoku cijenu gubitka snage spomena. Možemo u rukama imati najljepše svijeće, urešene najljepšim hrvatskim znakovljem, ali ako ne želimo slijediti istinu i učiniti ono što u savjesti osjećamo da trebamo učiniti, i sami postajemo uvrjeda žrtvama«, rekao je među ostalim biskup Šaško u propovijedi, koju je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije objavio u cijelosti. ●